

по-третє, визначення оптимальних шляхів, вибір змісту, методів, форм сучасних технологій навчання;

по-четверте, надання можливостей студентам брати участь в оцінюванні результатів роботи один одного, а також викладача.

Формування ряду процесів студентоцентризму нами апробовано при викладанні дисципліни «Тренінг-курс «Створення власного бізнесу». За підсумками оцінювання студентів можна стверджувати про позитивні результати.

Використання дидактичних технологій з метою підвищення ефективності студентоцентризму трансформує діяльність як викладача, так і студента, змінюючи її зміст, структуру, роблячи значний вплив на характер мислення, мотиви учасників цієї діяльності, значною мірою перебудовуючи систему відносин між ними, сприяє формуванню в студентів цілісного відображення отриманих знань, явища або процесу і на цій основі допомагає інтенсифікувати процес пізнання та підвищити рівень інтелектуалізації його результатів.

Література

1. Хоружий Г. Студентоцентризм як принцип академічної культури / Г. Хоружий // Вища школа. – 2012. – № 4. – С. 7–24.
2. Артюхина А.И., Вахтина Е.А. Студентоцентрический аспект реализации компетентного подхода в вузе // Известия Волгогр. гос. тех. ун-та: межвуз. сб. науч. ст. – Волгоград, 2012. – № 11(98). – С. 31–32.

*Шевченко О. Л., к.е.н,
доцент кафедри маркетингу*

ЗМІСТ НАВЧАННЯ І ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК СТУДЕНТІВ: НАПРЯМИ, ПРИНЦИПИ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК

Формування компетентностей і високих результатів навчання у вищому навчальному закладі залежать від множини факторів наукового, прикладного та організаційного характеру. Студент є основною ланкою, об'єктом навчального процесу, споживачем освітньої послуги, на якого має орієнтуватись діяльність навчального закладу. У наш непростий час, що характеризується швидкими змінами в економічному та інформаційному середовищі, необхідні нові підходи організації процесів навчання. Економічна освіта є тісно взаємопов'язаною із змінами економічного середовища в країні і, відповідно, має реагувати на його виклики. Головною метою є підготовка висококваліфікованого працівника, що був би конкурентоспроможним на ринку праці.

Структуризація навчального процесу має відбуватися з максимальним наближенням до реалій і вимог, що диктуються ринком праці. Особливого значення в даному контексті набуває впровадження активних методик, що дійсно відображають сучасні тенденції економічного розвитку як на вітчизняному, так і світовому рівнях. В умовах трансформаційних процесів в економіці першочергового значення набуває здатність фахівців швидко адаптуватися до поточної ситуації, вміння самостійно мислити і приймати управлінські рішення, брати на себе ініціативу, логічним чином застосовувати і адаптувати отриманий в університеті базис для застосування в конкретних практичних ситуаціях. Поєднання зазначених факторів робить доцільним застосування так званих «кейс-методів» (аналізу конкретних ситуацій), що дозволяє виробляти і стимулювати у студентів здатність до інтеграції теоретичних і практичних знань у максимально адаптованих до дійсності умовах.

Необхідним у підвищенні професійного саморозвитку студентів є застосування проблемно-цільового підходу, що дозволить дотримуватися принципів орієнтації на студента, а не лише врахувати досвід і знання конкретного викладача. Має відбуватися оптимальне поєднання набутого викладацького досвіду з врахуванням особистості та здібностей самого студента, знаходження найдієвіших форм взаємодії у навчальному процесі, що розкривали б і заохочували студентів до пошуку і засвоєння інформації в межах окресленої споживачем проблематики. У цьому контексті доцільним є впровадження колективних та індивідуальних науково-дослідних проектів (есе, реферати, аналітичні огляди, презентації) в рамках робочої програми курсу, що враховуватимуть зазначені принципи. Доцільним є також упровадження науково-дослідницьких семінарів, що максимальним чином поєднували б теоретичні та аналітичні знання, вчили висловлювати і доводити власну точку зору, працювати в команді і на результат. Це допомагає розвивати компетентності і глибоко розуміти тенденції економічного розвитку з концентрацією студента на окремих напрямках, що являють базис його майбутньої професії.

Найсуттєвішим питання професійного розвитку студента є постійне поповнення і оновлення новими знаннями. Сучасне інформаційне середовище розвивається так швидко, що засвоєний матеріал може швидко застарівати і потребувати оновлення. Університетська освіта спрямована на виховання не лише професіонала, але й особистості, здатної до критичного мислення та подальшого саморозвитку, вміння знаходити, обробляти і застосовувати інформацію в будь-яких життєвих і професійних ситуаціях. Досягнення і реалізація вказаних цілей є можливою лише при продуктивній взаємодії викладачів і студентів, формування в останніх творчого та критичного стрижня, що формуватимуть потребу до постійного підвищення власної компетентності і самовдосконалення.

Шевчук Н.В., к.е.н.,
доцент кафедри економіки підприємств
Чухраєва Н.М., к.е.н.,
старший викладач кафедри економіки підприємств

МОДЕЛЬ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗДАТНОСТЕЙ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Умови постіндустріалізму зумовили актуалізацію нових вимог до випускників вищих навчальних закладів, які набувають системно організованих комунікативних, інтелектуальних і моральних якостей, що дозволяють успішно реалізовувати поставлені цілі в широкому професійному, соціальному та культурному контекстах. Роботодавці стають зацікавленими не тільки у рівні кваліфікації, який у них асоціюється з вмінням здійснювати ті чи інші операції, а й у більшому ступені з компетентністю, яка розглядається як певний «коктейль» навичок, що притаманні індивіду, в яких поєднується кваліфікація, соціальна поведінка, здатність до колективної роботи та ініціативність. Саме з формуванням компетентності майбутнього фахівця пов'язують сьогодні якість вищої освіти. Метою сучасної освіти є не тільки передача студенту сукупних знань, умінь і практичних навичок у певній предметній області, але й розвиток кругозору, міждисциплінарного відчуття, здатності до прийняття індивідуальних креативних рішень, до самонавчання, а також формування гуманістичних цінностей. Дана сукупність формує зміст компетентнісного підходу до сучасного навчання у вищій школі. З метою успішної реалізації своїх функцій у сучасному суспільстві вища школа має формувати та розвивати здатності щодо ефективного реагування на зміни, які відбуваються на ринку освітніх послуг і ринку праці. Основою таких здатностей є компетентність викладачів, яка безпосередньо визначає якісний рівень освітніх послуг і формує результати работ ВНЗ.

«Мода» на компетенції без аналізу реальних потреб організації, призводить до того, що моделі компетенцій формуються заради самих моделей без подальшої їх реалізації. Побудувати ідеальну модель компетенцій неможливо, але все ж таки вона має бути сформованою, так як по суті є інструментом, який дозволить розв'язати стратегічні задачі ВУЗу, що пов'язані з досягненням встановлених стандартів якості освіти як на індивідуальному, так і організаційному рівнях. Основними причинами, які актуалізують потребу у створенні моделі компетенцій викладачів ВНЗ, є:

- створення інструменту «ідеальний образ викладача», що зумовлено тим, що в кожному навчальному закладі є викладацький склад, який не здатний ефективно виконувати свою роботу відповідно до сучасних вимог. У той же час конкретизувати свої претензії до таких викладачів з боку керівництва є неможливим, так як відсутніми є формальні підстави. Наявність моделі компетенцій дозволить конструктивно розв'язувати визначену проблему та поступово розвивати набір бажаних компетенцій відповідно до мінливих вимог зовнішнього середовища;
- необхідність у наявності дієвого інструменту для об'єктивного відбору претендентів на посаду науково-педагогічного працівника ВНЗ;
- вдосконалення системи мотивації викладацького складу, що забезпечить нівелювання суб'єктивних чинників при встановленні надбавок стимулюючого характеру та підвищення рівня їх легітимності;
- необхідність підвищення рівня обґрунтованості формування групових та індивідуальних планів на основі об'єктивних результатів аналізу різниці між бажаним і фактичним рівнем компетентності викладача;
- підвищення репутаційного рівня ВНЗ, на основі демонстрації роботодавцям і суспільству рівня вимог ВНЗ, що пред'являється до професорсько-викладацького складу, який формує компетенції майбутніх фахівців.